

Linux Komutları - I

Yardım Komutları

- Linux' ta komutlar hakkında yardım almak için aşağıdaki komutlar kullanılır :
  - **man**
  - **info**
  - **whatis**
  - **apropos**

Yardım Komutları

man komut

- Parametre olarak aldığı komut hakkında bilgiyi ekranda gösterir.

man ls (ls komutu hakkında bilgi verir.)

man pwd (pwd komutu hakkında bilgi verir.)

- Komut çalıştırıldığında uzun bir açıklama gelebilir.
  - Açılan sayfada ilerlemek için **space (boşluk)** tuşuna basılır.
  - **q (quit-çıkış)** tuşuna basılarak ekrandan çıkılır.

Dosya Tipleri

- Dosya uzantıları dosyalar ile işlem yaparken kolaylık sağlar, hangi dosyanın hangi uygulama ile açılacağını belirlememizi sağlar.
- Dosya uzantısı dosyanın isminde son noktadan sonraki kısımdır ve her zaman dosyaların uzantısı olmak zorunda değildir.

Dosya Tipleri

- Linux işletim sisteminde temelde 2 farklı dosya tipi bulunmaktadır.
  - **Aygıt Dosyaları**
  - **Sıradan Dosyalar**
- Aygıt dosyaları sistemde bulunan donanım ile haberleşmeyi sağlayan dosyalardır. İki farklı aygıt dosya tipi vardır:
  - **Karakter aygıt dosyası:** Veri alışverişini byte bazında yapan aygıtlar (Klavye, Mouse gibi)
  - **Blok aygıt dosyası:** Veri alışverişini bloklar halinde yapan aygıtlar (Harddisk gibi)

Dosya Tipleri

- Sıradan dosyalar: Aygıt dosyaları dışında kalan dosyalardır.

ls -l

<i>-rwxr--r--</i>	<i>Normal (sıradan) dosya</i>
<i>crw-rw-rw-</i>	<i>Karakter aygıt dosyası</i>
<i>brw-r--r--</i>	<i>Blok aygıt dosyası</i>
<i>lrw-r--r--</i>	<i>Sembolik bağlantı (link) dosyası</i>
<i>srw-rw-rw-</i>	<i>Soket dosyası</i>
<i>prw-----</i>	<i>Pipe dosyası</i>
<i>drwxr-xr-x</i>	<i>Dizin (Klasör)</i>

Link dosyası oluşturma

ln -s dosyaKonumu linkinAdı

```
murat@hp:~Masaüstü$ ln -s /boot/grub/grub.cfg acilis  
murat@hp:~Masaüstü$ ls -l
```

```
lrw-r--r-- 1 root root acilis -> /boot/grub/grub.cfg
```

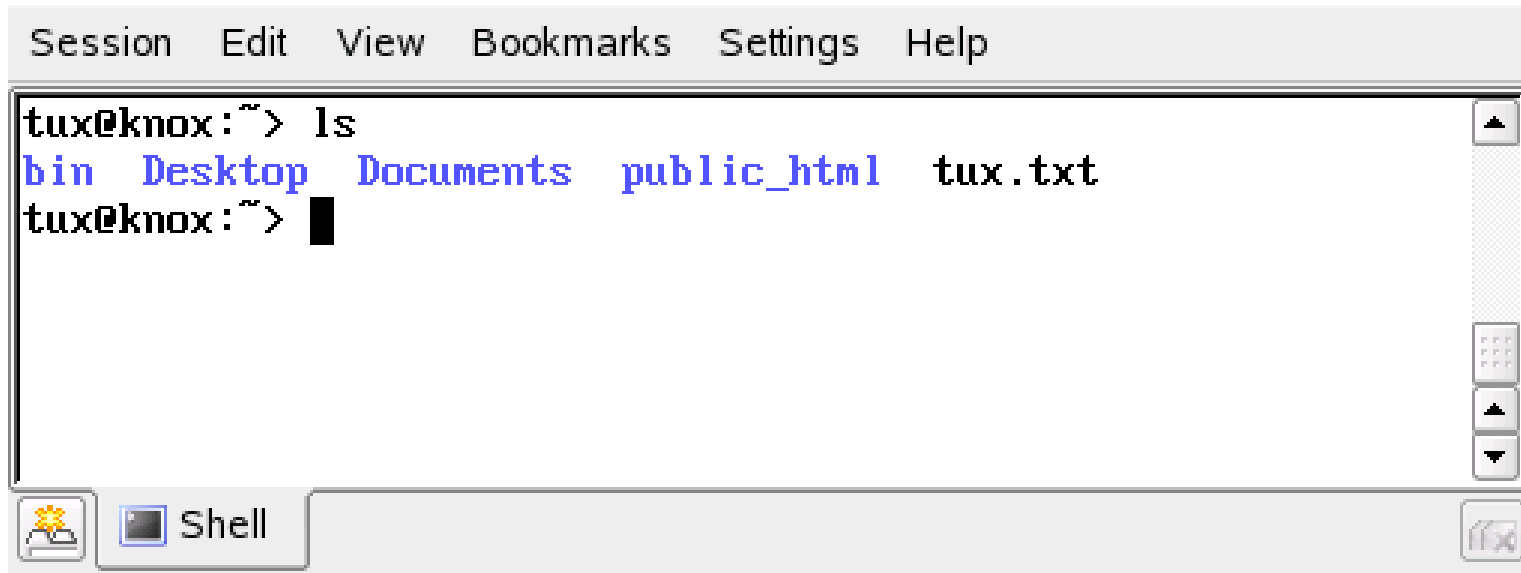
Dosyaların isimlendirilmesi

- Linux'ta dosya isimlerinin uzunluğu 256 karaktere kadar uzayabilir.
- Dosya isimleri büyük/küçük harfe karşı duyarlıdır.
- " / " karakteri dosya yolunda kullanıldığı için dosya isimlerinde kullanılamaz.
- " . " işareti ile başlayan dosyalar gizli dosyalardır ve `ls -a` komutu ile görüntülenirler.

ls komutu

- Bir dizin (klasör) içindeki dosya ve klasörleri listeler.
- DOS' taki **dir** komutunun karşılığıdır.

The image shows a terminal window with a menu bar at the top containing 'Session', 'Edit', 'View', 'Bookmarks', 'Settings', and 'Help'. The terminal text shows the user 'tux@knox' at the prompt '~>' typing the command 'ls'. The output of the command is 'bin Desktop Documents public_html tux.txt'. Below the output, the prompt '~>' is shown again with a cursor. The terminal window has a title bar 'Shell' and a taskbar icon at the bottom left.

```
Session Edit View Bookmarks Settings Help
tux@knox:~> ls
bin Desktop Documents public_html tux.txt
tux@knox:~> █
```

ls komutu parametreleri

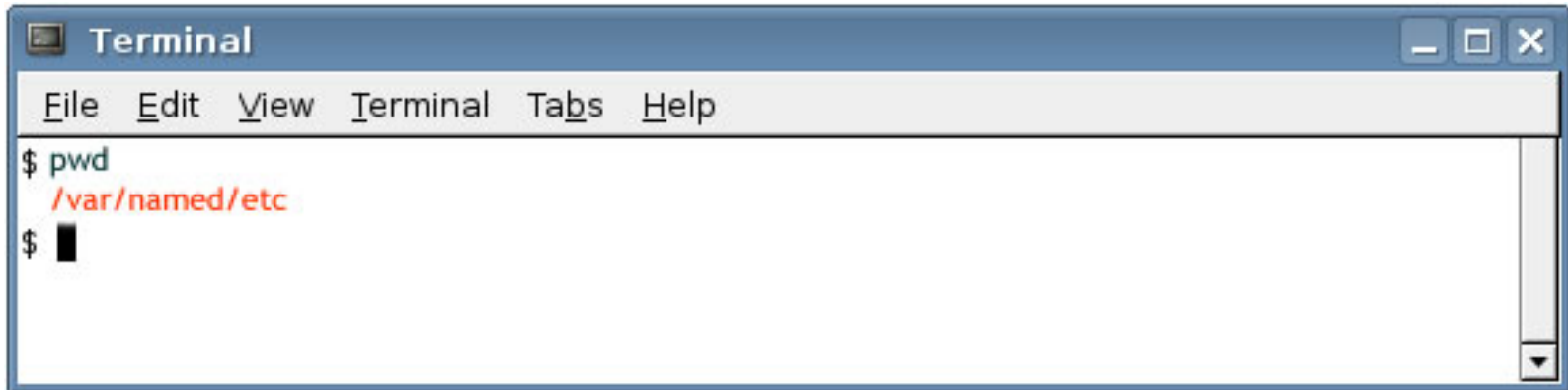
- **-a** : Gizli dosyalar (. ile başlayan) dahil tüm dizinin içeriğini listeler.
- **-l** : Dosyalar hakkında ayrıntılı bilgi verir. (dosyanın sahibi, boyutu, değiştirilme tarihi, izinler...)
- **-t** : Kronolojik sıralama yapar. En son yaratılan dosya/ dizinden ilk yaratılana doğru sıralar.
- **ls -al** birlikte de kullanılabilir.

Wildcard (Joker) karakterler

- `ls -l a*`
- `ls -l test?`
- `ls -l *[abc]`
- `ls -l [A-Z]*`
- `ls -l [^A-Z]*`
- `ls -l ?[0-9]*`

pwd komutu

- **pwd** (**p**rint **w**orking **d**irectory)
- İçinde bulunduğunuz dizinin adresini görüntülemek için kullanılır.


```
Terminal
File Edit View Terminal Tabs Help
$ pwd
/var/named/etc
$ █
```

cd (change directory) komutu

. Hali hazırdaki dizini gösterir.

.. Bir önceki dizini gösterir.

cd .. Üst dizine geç.

- Dizin(klasör) değiştirmek için **cd** komutu kullanılır.
- **cd /etc** komutuyla kök dizinin altındaki **etc** klasörüne geçiş yapılır.

touch - mkdir komutları

- Dosya oluşturmak için **touch** , klasör oluşturmak için de **mkdir** komutu kullanılır.
- **touch** deneme
- **touch** dosya1 dosya2 dosya3 ...
- **mkdir** muzik
- **mkdir** murat yazici myo
- **mkdir** /home/murat/Belgeler/dersnotlari

rm - rmdir komutları

- Dosya silmek için **rm** , dizin silmek için ise **rmdir** komutu kullanılır.
- **rm dosya/dizin_adi**
- **rmdir dizin_adi**
- Bir dizin boş iken **rmdir** komutu ile silinebilir, eğer boş değilse bu komut işe yaramayacaktır.

rm - rmdir komutları

- **rm** komutunun aldığı bazı parametreler :
  - i** : Dosyanın silinmesi için kullanıcıdan onay ister.
  - f** : Kullanıcıdan hiçbir zaman onay istemez.
  - r** : Komut rekürsif çalışıp alt dizin ve dosyaların da silinmesi sağlanır.
- **rm -rf **murat**** komutu ile **murat** klasörü içerisindeki tüm dosya ve alt klasörlerle beraber silinecektir.

cp komutu

- Dosya ve dizin kopyalamak için **cp** komutu kullanılır.
- **cp kaynakdosya hedef**
- **cp abc.txt /tmp** komutu ile "abc.txt" isimli dosya kök dizin altındaki **tmp** klasörüne kopyalanır.
- **cp -R kaynaktizin hedefDizin**
- **cp -R myo /home/murat/Belgeler**
- myo dizinini içindeki tüm dosya ve alt klasörlerle birlikte /home/murat/Belgeler dizinine kopyalar.

mv komutu

- Dosya taşımak / Yeniden adlandırmak için kullanılır.
Alacağı bazı parametreler :
  - i** : Hedef dosya veya dizin varsa üzerine yazma için onay alır.
  - f** : Hedef dosya veya dizin varsa üzerine yazma işlemini onay almadan yapar.
- `mv pf.conf /etc` komutu ile `pf.conf` dosyası /etc dizininin altına taşınacaktır.

Dosya isimlerini değiştirmek

- Linux'te bir dosyanın ismini değiştirmek demek o dosyanın başka bir isimde taşınması anlamına gelir.
- `mv test test2` komutu ile `test` isimli dosyanın adı `test2` olarak değişir.

Dosya okuma

- Linux'ta dosya okumak için kullanılan temel komutlar :
  - cat
  - more
  - less
  - tac
  - rev
  - head
  - tail

cat

- Dosyanın içeriğinin ekranda yazdırılmasını sağlar.
  - ❖ **-n** parametresi ile kullanıldığında satırları numaralandırır.

```
[08:03:43][root]$ cat -n test14
 1 merhaba
 2 bu
 3 bir
 4 deneme
 5 yazisidir.
```

```
[08:04:00][root]$
```

```
[08:04:00][root]$
```

```
 2 yazisidir.
```

more, less

more : Dosyanın içeriğini sayfa sayfa gösterir.

less : Aşağı ve yukarı ok tuşlarıyla sayfada ilerlenebilir.

- ❖ **space (boşluk)** ile bir sonraki sayfaya geçer.
- ❖ **b** bir önceki sayfaya geçer.
- ❖ **q** ile çıkış (quit).

tac, rev

tac : Dosyanın içeriğini sondan başa doğru gösterir.

❖ **tac** **dosyaAdı**

rev : Dosyanın içeriğini her satırı ters çevirerek gösterir.

❖ **rev** **dosyaAdı**

head

Dosya içeriğinin baştan belirtilen satır kadar gösterilmesini sağlar. Varsayılan (default) değeri 10' dur.

❖ **head -5 linux**

linux isimli dosyanın ilk 5 satırı ekranda görüntülenir.

❖ **head linux**

linux isimli dosyanın ilk 10 satırı ekranda görüntülenir.

tail

Dosya içeriğinin sondan belirtilen satır kadar gösterilmesini sağlar. Varsayılan (default) değeri 10' dur.

❖ **tail -5 linux**

linux isimli dosyanın son 5 satırı ekranda görüntülenir.

❖ **tail linux**

linux isimli dosyanın son 10 satırı ekranda görüntülenir.